כ: לא יחפור פרק שני בבא בתרא

דלית בה שיעורא. פירוש דאין שיעור למספת למעט מפותא טפח ולא גרסינן כדתנן דמה ענין זה לשיעורי שבת אלא וכדתנן בוי"ו וה"פ ואפילו מלא ממעט הא כי שקיל מספת כשיעור לו יסיר גם המלח כדי שלא יזק לת הכותל ולהא מייתי וכדתנן לעומת דלית כה שיעורא. והוי כמלן דליתא שבת: **כדי ליתן כין פנים לחבירו.** פלימי תלוטות שבכותל מרמיקין זה מזה כרוחב המלן ליכנס הלוחה בין כל לחד ולחד וטוען כמוטה למטה ולמעלה חרם רחב כין זה לזה וטח בטיט והחרם עב והוי שם כתוכו: **והא כתי גניזה.** ומסקנא לגנזו: **חון ממלא ורכב.** מפני שהמלא מתפזר והרכב ניתן כשמתמסס: **מלא סדומים.** "ענה וקצה בלתן: **שני לכורי מלא.** גבוהים עשרה אלל כולני מבוי ומניח שני רלשי קורות[1] המבוי עליהן שכובד הקורה מעמיד לת המלא: **ושל חמור.** ריחים של חמור: **מיטרוכלא.** הוא מוכר הריחים שכתוך קליפת העץ שקורין בלרק"ת: **קלא.** היא לפרכמת שקורין טרייימוריי"ר: **מאי טיריא לידא.** ריחים קטנים וקיים הן ואין הקרקע מרעיד בגילגולו: **משום קלא.** י"מ קול הנשמע הממור וי"מ קול הריחים: **מתני' אלא אם כן יש על גביו.** מלל גובה מרבע ממות מפי המנור עד שלא יחמה החור בתקרה: **עד שיהא מחזיק מעויבה.** לשטורי"ך בלע"ז טיח קרקע ג' טפחי' שלא תעבר מקרה מחמונה של עליה ועל גביו ד' למות: **ובכירה מעויבה עסה.** לף היא כלי חרס שעופתים קדירה על מלנה ואין עושין בתוכה היסק גדול כמו שעושין בתנור: **ואם טויק.** לחר (ד) שיהא סס כל השיעורין הללו מלם מה שהזיק ואפ"כ מעכבין עליו הבכורים להמחיק בכל השיעורים הללו שמא ילליק במיטם ואין לו מה לשלם: **ניין הפירו.** סס היה חוכר של יין התירו לפתוח מחתיו חנות של נחתומין ונעניין שאין חבירו ולא רפת בקר: **אבל לא רפת בקר.** שהריח קשה לין: **גמ' ופסניא.** לענין מעמידה בעלייה בתנור מרבעה בעזיבה מחמתיו וכבירה אלמה: **כדנחתומין.** שמסיקין חוכו חמיד וכן בכירה בכירת נחתומין: **תנור דידן.** דיכה היה תנא דמתני' שיעור ג"ט בכירה דנחתומין דמי: **כיבד וריבן.** גגו לנוכן החוכר ולא הספיק להכניס לו חבוחה על שפחת זה חנות מחתיו מי הוי בקודם לחוכר לו דילמא דכין לכיבד וריבן הוי בקילם החוכר: **כיבה בחלונות.** בעלייתו דגלי דעתיה שלחוכר הוא עשוי שיכנס לו חויר שלא יקבל התבוחה: **נגה עלייה על גבי כיסו.** על גגו ולגילן היו לבנות שם לחוכר חבו ל"ל ריבה בחלונות לחוכר הקדמה הוא היכי דכולי בניינא לכסי עביד מלי: **שמרי ורמוני.** הכנים שם חמרים ורמונים מי הוה החמלת חוכר לו דילמא אין לו חנות מחתיו ויין ושמן: **והאי דידן.** יין שלנו לפילו עבן העולה מן הנר קשה לו: **לספספא.** שחת של חבוחה: **כרפת בקר דמיא.** מחמת שהוא לח (ה) ומחמתם ומעלה קרמון: **גמ' מאי שנא ריפת.** קל שלקה דעתך חיבוקות הבאים לקנות יין ושמן וכל דכר המכהר בחנות: **גמ' מאי שנא ריפת.** דקתני יכול לומר מיני יכול ליתן מקול הנכנסין והיוצלין וסיפא קתני מיני יכול לומר לו מיני יכול ליתן מקול החיבוקות:

סיפא

מתני' ולא מקול הפיבוקות. קל שלקה דעתך חיבוקות הבאים לקנות יין ושמן וכל דכר המכהר בחנות: **גמ' מאי שנא ריפת.** דקתני יכול לומר מיני יכול ליתן מקול הנכנסין והיוצלין וסיפא קתני מיני יכול לומר לו מיני יכול ליתן מקול החיבוקות:

סיפא

דלית בה שיעורא [ו]כדתנן חרם כדי ליתן בין פנים לחבירו כלי חרס חזי ליה [א]דמיטנף חזי לאומנא [ב]דמנקב ספר תורה חזי למקרא [ג]בבלוי והא בעי גניזה [ד]שם תהא גניזתה [ה](ואמר) רב [ו]בכל עושין מחיצה חוץ ממלח ורבב ושמואל אמר אפילו מלח אמר רב פפא ולא פליגי הא במלח סדומית הא במלח איסתרוקנית והשתא דאמר רבה עושה אדם שני צבורי מלח ומניח עליהם קורה שהמלח מעמדת את הקורה והקורה מעמדת את המלח אפי' מלח איסתרוקנית ולא פליגי הא דאיכא קורה הא דליכא קורה: מרחיקין את הריחים ג' מן השבב שהן ארבעה מן הרכב וכו': מאי טעמא [ז]משום טיריא והא תניא ושל חמור שלשה מן האיסטרובל שהן ארבעה מן הקלת התם מאי טיריא איכא [ח]אלא משום קלא: ואת התנור שלשה מן הבליא שהן ארבעה מן השפה: אמר אביי שמע מינה כליא דתנור טפה נפקא מינה למקח וממכר: **מתני'** [ט]לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גביו גובה ארבע אמות היה מעמידו בעלייה צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפה [י]ואם הזיק משלם מה שהזיק ר' שמעון אומר לא אמרו כל השיעורין האלו אלא שאם הזיק פטור מלשלם [יא]לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חבירו ולא רפת בקר: [יב]באמת בין התירו אבל לא רפת בקר: **גמ'** והתניא בתנור ארבעה ובכירה שלשה אמר אביי כי תניא ההיא [יג]בדנחתומין [יד]דתנור דידן כי כירה דנחתומין (ו): לא יפתח חנות וכו': [טו]תנא [טז]אם היתה רפת [יז] קודמת לאוצר מותר [יח]בעי אביי כיבד וריבן לאוצר מהו ריבה בחלונות מהו [יט] אכסדרה תחת האוצר מהו בנה עליה על גבי ביתו מהו [כ]תיקו בעי רב הונא בריה דרב יהושע תמרי ורמוני מאי [כא]תיקו: באמת בין התירו וכו': תנא [כב]בין התירו מפני שמשביחו ולא רפת בקר מפני שמפריחו אמר רב יוסף [כג]האי דידן אפילו קוטרא דשרגא נמי קשיא ליה א"ר ששת [כד]ואספסתא כרפת בקר דמיא: **מתני'** [כה]חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין [כו]אבל עושה כלים יוצא ומוכר בתוך השוק [כז]ואינו יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מקול התינוקות: **גמ'** מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר אביי סיפא אתאן לחצר אחרת א"ל רבא אי הכי ליתני חצר אחרת מותר אלא אמר רבא סיפא

דלית כה שיעורא. והוי כמלן דליתא: **חרם.** לענין הולחת שבת: **כדי ליתן כין פנים לחבירו.** פלימי תלוטות שבכותל מרמיקין זה מזה כרוחב המלן ליכנס הלוחה בין כל לחד ולחד וטוען כמוטה למטה ולמעלה חרם רחב כין זה לזה וטח בטיט והחרם עב והוי שם כתוכו: **והא כתי גניזה.** ומסקנא לגנזו: **חון ממלא ורכב.** מפני שהמלא מתפזר והרכב ניתן כשמתמסס: **מלא סדומים.** "ענה וקצה בלתן: **שני לכורי מלא.** גבוהים עשרה אלל כולני מבוי ומניח שני רלשי קורות[1] המבוי עליהן שכובד הקורה מעמיד לת המלא: **ושל חמור.** ריחים של חמור: **מיטרוכלא.** הוא מוכר הריחים שכתוך קליפת העץ שקורין בלרק"ת: **קלא.** היא לפרכמת שקורין טרייימוריי"ר: **מאי טיריא לידא.** ריחים קטנים וקיים הן ואין הקרקע מרעיד בגילגולו: **משום קלא.** י"מ קול הנשמע הממור וי"מ קול הריחים: **מתני' אלא אם כן יש על גביו.** מלל גובה מרבע ממות מפי המנור עד שלא יחמה החור בתקרה: **עד שיהא מחזיק מעויבה.** לשטורי"ך בלע"ז טיח קרקע ג' טפחי' שלא תעבר מקרה מחמונה של עליה ועל גביו ד' למות: **ובכירה מעויבה עסה.** לף היא כלי חרס שעופתים קדירה על מלנה ואין עושין בתוכה היסק גדול כמו שעושין בתנור: **ואם טויק.** לחר (ד) שיהא סס כל השיעורין הללו מלם מה שהזיק ואפ"כ מעכבין עליו הבכורים להמחיק בכל השיעורים הללו שמא ילליק במיטם ואין לו מה לשלם: **ניין הפירו.** סס היה חוכר של יין התירו לפתוח מחתיו חנות של נחתומין ונעניין שאין חבירו ולא רפת בקר: **אבל לא רפת בקר.** שהריח קשה לין: **גמ' ופסניא.** לענין מעמידה בעלייה בתנור מרבעה בעזיבה מחמתיו וכבירה אלמה: **כדנחתומין.** שמסיקין חוכו חמיד וכן בכירה בכירת נחתומין: **תנור דידן.** דיכה היה תנא דמתני' שיעור ג"ט בכירה דנחתומין דמי: **כיבד וריבן.** גגו לנוכן החוכר ולא הספיק להכניס לו חבוחה על שפחת זה חנות מחתיו מי הוי בקודם לחוכר לו דילמא דכין לכיבד וריבן הוי בקילם החוכר: **כיבה בחלונות.** בעלייתו דגלי דעתיה שלחוכר הוא עשוי שיכנס לו חויר שלא יקבל התבוחה: **נגה עלייה על גבי כיסו.** על גגו ולגילן היו לבנות שם לחוכר חבו ל"ל ריבה בחלונות לחוכר הקדמה הוא היכי דכולי בניינא לכסי עביד מלי: **שמרי ורמוני.** הכנים שם חמרים ורמונים מי הוה החמלת חוכר לו דילמא אין לו חנות מחתיו ויין ושמן: **והאי דידן.** יין שלנו לפילו עבן העולה מן הנר קשה לו: **לספספא.** שחת של חבוחה: **כרפת בקר דמיא.** מחמת שהוא לח (ה) ומחמתם ומעלה קרמון: **גמ' מאי שנא ריפת.** דקתני יכול לומר מיני יכול ליתן מקול הנכנסין והיוצלין וסיפא קתני מיני יכול לומר לו מיני יכול ליתן מקול החיבוקות:

סיפא

מתני' ולא מקול הפיבוקות. קל שלקה דעתך חיבוקות הבאים לקנות יין ושמן וכל דכר המכהר בחנות: **גמ' מאי שנא ריפת.** דקתני יכול לומר מיני יכול ליתן מקול הנכנסין והיוצלין וסיפא קתני מיני יכול לומר לו מיני יכול ליתן מקול החיבוקות:

סיפא

עין משפט נר מצוה

בא א ב מיי' פ"ו מהל' טוען ומנען הלכה ד:
כב ג ד מיי' שם הלי כ:
כג ה מיי' פ"ו מהל' שכנ טוען ומ"ש סעיף ה"ח סי' שכב סעיף ה הסמיטו הא המלח ורבב ע"ש:
כד ו ז מיי' פ"ו מהל' שכנים הלי ג סמג עשין ת"מ סי' קנה סעיף ז:
כה ח ט מיי' שם הלי יא טוש"ע שם סעיף ג:
כו י מיי' שם הלי יב טוש"ע שם סעיף ד:
כז כ מיי' שם הלי יא טוש"ע שם סעיף ה:
כח ל מיי' שם הלי יב טוש"ע שם סעיף ב:
כט מ נ ס מיי' שם הלי יג טושו"ע שם סעיף ג:
ל ע פ צ מיי' שם הלי יב טושו"ע שם סעיף ב:
לא ק מיי' שם פ"ו הלי יב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קט סעיף ב:

מוסף רש"י

בין פנים לחבירו. כשמודדין פלימין ומתודים וקורות ועושין סופר של קורות על הלתן יש חלל בין זה לזה, סופכן מתחמלו שלא יפלימי סחתים ופלימי תלוטות הקלוסים בחומה וכן על פן שהתירו בחומה למעלה ולמטה ומשתי ריחתן, ועפלים שהן קלרין כרוחב ומוסיפין שם זה כלל זה ולרין לחוסיפן כשיה שלא יהא זה נמוך מזה ולא יהו עקומים וכשלחר שעה נותן לתחתון מקום לו לבן להשוחה, לו כשלין ד' כרוחב שניהם מנדיל זה מזה מעט ונותן חנקים לקים כיניהם (ביצה לט:). **לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית.** כי העיר מעכבן עליו, שלא תעבר חלם מקרקה (ב"ק מא:). **מעזיבה.** טיח של סיד על קרקע ויוסה לו נפסר גדול (נחמיה ג) ויעזבו ירושלם עד החומה (שם). **ובכירה.** שפחוה מתנור ולין מעמידין כשוה גם גדול (שם). **שלין היסק שבה גדול** (ב"מ קיח:). **עפה.** מעיבה יפה מחתים (שם). **ואם** הזיק. שלהן הנים והפליק לת שכיכי (שם). **חנות של נחתומין.** מוכר לחם, שמקיק שם פור ממיל (ב"ב ח:). **תחת אוצרו.** שליה שלוגרין כה בעיה יפסון ליין והבעל קשה להן (שם). **ולא רפת בקר.** כריח קשה להן (שם).

רבינו גרשום

ומשני דלית ביה שיעור. מש"ה לא חייש: **בין פנים לחבירו.** כעין שפומכין את הקורות המוצעות על הקרקע כדי שלא יעקלו ומשימין תחת הקורה תחיכה של חרס לכומכן כמו שאנו רגילין לעשות באבנים: **וכלי חרס נמי** חזי ליה ושקל ליה ואמאי ממעט בחלון דאגב דצריכי לכלי נקט ליה עם המלח. **ומשני דמיטנף דלא חזי:** שם לאומנא. לקבל בו דם: **ולא שקל ליה:** רבב. שומן: **מחיצה.** אי לענין שבת אי כמני הטומאה: כלח נמי ס) משפר כמים. מלח סדומית שעב הוא ואינו יפה ודאי עשוי בו מחיצה לענין שבת משום דיקא מכבול ליה ולא חזי אבל מלח אסתרוקנית שריך הוא לא מכבול ליה ואין עושין בו מחיצה: עושה אדם. לגבי מבוי. וקורה מעמדת את המלח שמכבשתו ומנוח עליו מן הנשפים. הא דאיכא קורה עושין בו מחיצה משני שהקורה מעמדתו: **שיטקא** משום טירא. שמועתו הכותל מחמת בנין החרים הקבועין בפוך לכותל ד"א טירא המירא החרים קשה לכותל. והני רחיים ג) שמחזיר מחזיר ג"ט מן האבטרובל קרי התחתון שכב החרים של חמור וריכב קרי קלא: מאי טריא איכא הא לא קביע בניינו בקרקע ולא מזעזע הקרקע ואפאי מרחיקין אלא משום קלא של החיים שקשה לכותל מרחיקין הכא נמי משום קלא: לא יעמיד אדם חנות בתוך הבית. אם העליה שעל בני בית היא של חבירו לא יעמידנו עד שיהא תחתיו מעזיבה ג' טפחים שלא יהיה העליה: **ובכירה מעמיד.** היה מעמיד. התנור בעליה שלו ותחת העליה בית של חבירו לא יעמידנו עד שיהא תחתיו מעזיבה ג' טפחים כדי שלא יהיה לבית של חבירו. ואפ"ה אם הזיק משלם מה שהזיק רפתו מן השיעור הזה ג) אין יכול לדחוקו אבל מן השיעור הזה

מסורת הש"ס

ג) שבת פכ. כילה לט., ב) [ל"ל אמר"], ג) ב"ק קח: ב"מ קיח:, ד) לעיל יח., ה) [כלומר פ"ב מ"ב ומהרשתות פ"ב מ"ח ובכ"מ עכ"ל: ומהכוה לחיבת באמת אמרו], ו) ג"י מ"ח [ולפי פי' תוס"] ותנור, ז) [לעיל יח.], ח) [כפסחים ל"ג תי אבל], ט) [כפסחים אבל אינו יכול], י) [קוקת רס"ג], כ) ל"ל דתניא. רש"ש.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מלה סדומית עבה וקשה כאבן. עי' פרש"י ביצה לט ע"ש ד"ה סדומית ולהה הסח פ"ב ביים ובילון בפ"י הוא על מלח לחיסתוקנית. וכן בפוכין לפני מלח לחיסתוקנית ולח פלילי ל"ל לפני מלח סדומית.

הגהות הב"ח

(ה) גמ' כי כיכה דמחמתין דמי לח: (ו) שם רפת בקר קרקעית: (ז) שם ריבה בחלונות מפקרה מחת לחוכר שלא יחמה לו חנות: (ח) ד"ה כלפא מה וכו' שהוא לח ממחתם ל"ל ולחת י ממחן: (ט) תוב"ד ד"ה ולל וכו' לל נפחים עמא וכו': (י) בא"ד ונרלי מהנזכות למעה ימחכה: (יא) בא"ד שיהא לין פיל חלא שהוא כל"ל ולחת כי ממחן: (יב) ד"ה מלי וכו' לעכל הריחים וטוחן וכן פטים:

לעזי רש"י

צירק"א. מסגרת עץ המקיפה אבן בריחיים. שרדייטוריי"ר (טרייטריא"ן). אפרכסת, (משפך שדרכו מכניסים תפיר לריחיים וכדומה).

רבינו גרשום (המשך)

יכול חבירו לעכב עליו אבל מן השיעור הזה אין יכול לדחוקו: והתניא בתנור. בעין ד' טפחים ובכירה ג' והיכי קתני מתני' היה מעמיד בעלייה עד שיהא תחתיו ג' ובכירה שפח כי תניא התיא שיעור גדול בכירה והנור של נחתומין משום דאיכא היסק גדול לא סני אלא באותו שיעור דתנור דידן לא בעי אלא ג' טפחים בכירה של נחתומין: **שיטקא** בעי אביי כיבד וריבן לאוצר. שהיה בדעתו לשוח שם תבואה ולא הספיק לשום שם תבואה עד שבנה אידך ריפת בקר שלו מהו. מי אמרי' הא שכיבד וריבן כאן הכבר אצר שם תבואתו דמי ולא היה ריפת קודם. ומאחר שכיבד וריבן זה לא יפתח אידך ריפת שלו ואם ת"ל הואיל וכיבד וריבן זה לא יפתח אידך ריפת בקר הא קמיבעיא לן ריבה בחלונות באוצר כדי שיכנס הרוח באותן חלונות כדי ליבש תבואתו מהו. מי אמרי' הואיל וריבה לא יפתח אידך ריפת בקר או דילמא הואיל דעדיין לא אצר כו כמו דלא עביד ולא כלום הוא ומצי למפתח דהוי ליה קדים: בגה עליה על גבי בית. סתם דלא ידעי אי לצורך אוצר בבאר או לא מאי: תמרי ורמוני. דלא מזיק להו הבלא אצר זה בארצרו מהו. מי אמרי' הואיל וכבר אצר בה תמרי ורמוני עדיין דעתו לאצרו שם תבואה ולא יפתח או דילמא הואיל ועדיין לא אצר דבר דמזיק ליה הבלא מצי למפתח דהוה ליה קדים תיקו: באמת בין התירו. לפתח חנותו תחת אוצר של חבירו מפני שמשביח הבלא והעשן: האי יין דידן אפי' קיטרא (בשרגא). עשן דנר קשה ליה: ואספסתא. חזיז לכיתן תחת אצר יין של חבירו שהוא מתחמם מחמת שהוא לח ומפריח וכרפת בקר דמי: **שיטקא** חנות שבחצר השותפין. אם רצה חבירו לפתוח שם חנות יכול חבירו לעכב עליו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ויוצאין בחנות לקנות אבל רשאי לעשות כלים בתוך החצר ויוצא ומוכרן: ולא מקול התינוקות. משמע ליה שכשעיה תינוקות שבאין לקנות מכנו חפצים כעין שהגילין בני אדם לשלוח תינוקות בשליחותן מש"ה מקשה ליה בגמ' מ"ש רישא דקתני יכול חבירו לפתוח ולומר לו איני יכול לישן מפני הנכנסין והיוצאין ומ"ש סיפא דקתני אין יכול לפתוח בידו לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com